AZƏRBAYCAN VETERANLAR TƏŞKİLATI

AZƏRBAYCAN VETERANI

Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının orqanı

20-21 (115-116) 30 noyabr 2018-ci il İctimai-siyasi qəzet

Veteranların təcrübəsindən biz daim bəhrələnməliyik, istifadə etməliyik. Həm cəbhədə, həm də arxada çalışmış, şücaətlər, əmək fədakarlığı göstərmiş veteranların qəhrəmanlığı Azərbaycan xalqının qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Heydər Əliyev

İlham Əliyev Rusiyanın Çeçenistan Respublikasının başçısının rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 27-də Rusiya Federasiyası Çeçenistan Respublikasının başçısı Ramzan Kadırovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Qonaqları salamlayan Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

-Hörmətli Ramzan Əhmədoviç.

Sizi Azərbaycanda görməyə çox şadam. Xoş gəlmisiniz. Sizin səfəriniz xalqlarımız arasında ənənəvi qardaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcək. Çeçen və Azərbaycan xalqları əsrlər boyu dostluq edirlər, bir-birini dəstəkləyirlər və bu gün bizim münasibətlərimiz yeni səviyyəyə çıxır. Buna görə mən Sizi bizim əziz qonağımız kimi ölkəmizdə salamlamağa çox şadam. Fürsətdən istifadə edərək, Sizi və bütün qardaş çeçen xalqını sosial-iqtisadi inkişafda böyük nailiyyətlərə görə təbrik etmək istərdim. Mən bilirəm və Sizin respublikanıza səfər edənlər mənə danışırlar, televizorda da görürəm ki, şəhərlər necə dəyişir, respublika çiçəklənir və bir çox sosial, infrastruktur məsələləri həll olunur. Bilirəm ki, bütün bunlar Sizin şəxsi nəzarətiniz və rəhbərliyiniz altında baş verir. Bizi o da çox sevindirir ki, Çeçenistan Respublikasında sabitlik bərqərar olub, insanlar təhlükəsizlik şəraitində, sakit yaşayırlar, öz doğma torpaqlarında qurub-yaradırlar.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycanı Şimali Qafqaz respublikaları ilə uzun tarix, yaxın münasibətlər, mənəvi, mədəni, doğma əlaqələr bağlayır. Biz hesab edirik ki, Qafqazda sabitlik və təhlükəsizlik, inkişaf ancaq birgə səylər nəticəsində mümkündür. Əlbəttə ki, bizim Çeçenistan Respublikası və Şimali Qafqazın digər respublikaları ilə münasibətlərimiz Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin mühüm amilidir. Siz bilirsiniz ki, bu münasibətlər uğurla inkişaf edir. Biz strateji tərəfdaşlarıq. Dövlət başçılarının çoxlu səfərləri olub. Son beş ildə Rusiya Prezidenti Azərbaycana dörd dəfə səfər edib və bu ilin sentyabrında mən də Rusiyaya səfər etdim, o da Azərbaycana gəldi. Biz çox fəal qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk və çox yüksək etimad səviyyəsi mövcuddur. Yəqin bilirsiniz ki, Vladimir Putinin səfəri zamanı sizin də nümayəndələrinizin olduğu Rusiya-Azərbaycan Regionlararası Forumu keçirilib. Buna görə də bir daha demək istəyirəm ki, münasibətlərimiz tarixə, qardaşlığa əsaslanır. Əminəm ki, Sizin səfəriniz əlaqələrimizin möhkəmlənməsinə xidmət edəcək. Bir daha xoş gəlmisiniz.

Çeçenistan Respublikasının başçısı Ramzan KADIROV dedi:

-Möhtərəm İlham Heydər oğlu, dəvətə və bizə vaxt ayırdığınıza görə sağ olun. Fürsətdən istifadə edərək, Sizi yenidən xalqın etimadı ilə Prezident seçilməyiniz münasibətilə bir daha təbrik etmək istərdik. Siz təkcə Azərbaycanda deyil, bütövlükdə müsəlmanlar üçün xeyirxah işlər görürsünüz. Biz Sizin qardaşlıq münasibətləri qurduğunuzu, konfranslar keçirdiyinizi, təkcə dini liderləri deyil, bizim regionların rəhbərliyini də qəbul etdiyinizi və yalnız müsəlmanları deyil, bütün konfessiyaları birləşdirdiyinizi görürük. Bu, çox qiymətlidir. Buna görə də bunu həm Azərbaycan xalqı, həm də bütün Qafqaz xalqları görür. Bizimlə görüşə vaxt ayırdığınız üçün çox şadam. Şadam ki, bizim qardaşlıq və dostluq münasibətlərimiz var. İndi mədəni, idman və digər sahələrdə münasibətləri inkişaf etdiririk. Ən əsası isə qardaşlıq münasibətləridir. Çünki xatırlamaya bilmərəm, ən çətin illərdə Prezident Heydər Əliyev bizim xalqa kömək etdi, kömək əlini uzatdı və sonadək kömək etdi, bizi dəstəklədi. Biz bunu heç vaxt unutmayacağıq. Buna görə, biz hörmətli Heydər Əliyevin xatirəsinə bağ salmışıq. Onun açılışında əziz, böyük qardaşımızın iştirakını gözləyirik. Əgər Siz imkan tapıb Çeçenistan Respublikasına gələ bilsəniz bu, bizim üçün həm siyasi, həm qardaşlıq, həm də insani cəhətdən çox mühüm olacaq. Bizi dəvət etdiyinizə, bizə vaxt ayırdığınıza, bütün müsəlmanlar və Qafqaz, xüsusən bizim region üçün hər şey etdiyinizə görə bir daha "Çox sağ olun" demək istəyirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

-Çox sağ olun. Mən atam Heydər Əliyevin xatirəsinə olan belə hörmətə və belə gözəl bağın yaradılmasına görə təşəkkürümü bildirmək istərdim. Bu, bizim hamımız üçün çox vacibdir. Çox minnətdaram və öz tərəfimdən demək istərdim ki, Azərbaycanda da, həmçinin xalqınız üçün ən çətin illərdə xalqı tərəqqi yolu ilə aparan və öz dini, öz xalqı və gələcək naminə şəhid kimi özünü qurban verən Çeçenistan Respublikasının rəhbəri Hacı Əhməd Kadırovun xatirəsinə böyük hörmətlə yanaşırlar. Siz bilirsiniz ki, valideynlərimizi də yaxın münasibətlər bağlayıb. Biz bu ənənəni davam etdiririk. Belə də olmalıdır. Əminəm ki, irəliyə doğru gedəcəyik və əlbəttə, böyük məmnuniyyətlə Sizin dəvətinizi qəbul edirəm, səfər edəcəyəm.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından Rusiya Federasiyası Çeçenistan Respublikasının başçısı Ramzan Kadırovun şərəfinə nahar verildi.

Daha sonra xatirə şəkilləri çəkdirildi.

Veteranlar Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissələrindən birinə səfər edib

Səh-3

Zaqatala rayon Veteranlar Təşkilatı fəaliyyəti təqdirəlayiqdir

Səh-4

Sloveniya yazıçısının Mehdi Hüseynzadəyə həsr etdiyi kitab Fərhad Abdullayevin tərcüməsində

Səh-5

AZƏRBAYCAN VETERANI

Respublika Veteranlar Təşkilatında Mehdi Hüseynzadənin anadan olmasının 100 illik yubileyi qeyd edilib

Noyabrın 13-də Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatında Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin anadan olmasının 100 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib.

Veteranların, ziyalıların, gənclərin iştirak etdikləri tədbirdə əvvəlcə Bakı Slavyan Universitetinin müəllim və tələbələrinin hazırladıqları, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin həyatını və döyüş yolunu əks etdirən videoçarx nümayiş olunub.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədri, general-polkovnik Tofiq Ağahüseynov tədbir-

də çıxış edərək Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin qəhrəmanlığından, ümumiyyətlə Azərbaycanın İkinci Dünya müharibəsində faşizm üzərində Qələbənin qazanılmasında verdiyi töhfələrdən danışıb. Bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin anadan olmasının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında müvafiq Sərəncamı ölkə rəhbərliyi tərəfindən onun, ümumilikdə İkinci Dünya müharibəsində qəhrəmanlıq göstərmiş azərbaycanlıların xatirəsinə yüksək dəyərin verilməsinin növbəti təzahürüdür.

Təşkilatın sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov çıxış edərək bildirib ki, "Mixaylo" ləqəbi ilə tanınan Mehdi Hüseynzadənin adı Azərbaycanın qəhrəmanlıq tarixinə əbədi həkk olunub. O, nəinki ölkəmizdə, hətta Avropada və dünyada faşizmə qarşı cəsarətlə, dəyanətlə mübarizə aparmış insan kimi tanınır. Mehdi Hüseynzadə qısa, ancaq şərəfli ömrüboyu bütün qəlbi ilə sevdiyi Azərbaycana, Vətəninə və xalqına sadiq qalıb.

Məlumat verilib ki, 1918-ci il dekabrın 22-də Bakının Novxanı kəndində anadan olmuş Mehdi Hüseynzadə 1942-ci il avqustun 9-da cəbhəyə gedib. O, döyüşlərin birində əsir düşsə də, həbs düşərgəsindən qaçaraq partizan dəstəsinə qoşulub. M.Hüseynzadə Yuqoslaviya, Triest, İtaliya partizanlarının sırasında alman faşizminə qarşı fəal mübarizə aparıb, kəşfiyyat-təxribat qrupunun rəhbəri kimi çətin döyüş tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirib. O, 1944-cü il noyabrın 2-də tapşırığı yerinə yetirib qayıdarkən Vitovli kəndində qarşılaşdığı düşmənlə qeyri-bərabər döyüşdə qəhrəmancasına həlak olub. Onun nəşi yerli əhali tərəfindən dərin ehtiramla dəfn edilib. Qəhrəmanımız haqqında azərbaycanlı müəlliflərlə yanaşı, keçmiş SSRİ, Avropa ölkələrinin tarixçiləri, jurnalistləri də sanballı əsərlər yazıblar. İgid döyüşçünün qəhrəmanlığı "Uzaq sahillərdə" filmində ətraflı diqqətə çatdırılıb.

Bildirilib ki, Mehdi Hüseynzadənin qəhrəmanlığı sovet ictimaiyyətinə 1956-cı ilin mayında partizan V.Sokolovun xatirələri əsasında qələmə alınan "Partizan igidliyi" məqaləsinin "Krasnaya Zvezda" qəzetində yayımlanmasından sonra məlum olub. Həmin ilin oktyabrında partizan Q.A.Jilyayevin yazdığı "Mehdi Hüseynzadə (Mixaylo) haqqında xatirələr" əsərinin əlyazmasını Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Tarix İnstitutuna verdikdən sonra igid qəhrəmanın partizan fəaliyyəti haqqında materialların toplanılmasına başlanılıb. Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin müraciəti ilə leytenant Mehdi Hüseynzadənin İkinci Dünya müharibəsində Yuqoslaviyada və İtaliyada partizan fəaliyyəti və misilsiz qəhrəmanlığına dair gizli axtarış aparılıb. Nəticədə SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 1957-ci il 11 aprel tarixli qərarı ilə Mehdi Hüseynzadəyə "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adı verilib.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini Cəlil Xəlilov deyib ki, İkinci Dünya müharibəsində alman faşizminə qarşı döyüş-

lərdə Azərbaycan oğulları nəyə qadir olduqlarını əzmlə nümayiş etdiriblər. Aralarında Mehdi Hüseynzadə də olmaqla yüzdən çox həmvətənimiz "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adına, on minlərlə azərbaycanlı isə orden və medallara layiq görülüb. Mehdi Hüseynzadənin, Həzi Aslanovun, İsrafil Məmmədovun və onlarla başqa azərbaycanlının adları İkinci Dünya müharibəsinin tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb.

Vurğulanıb ki, Azərbaycan öz qəhrəman oğlu ilə fəxr edir. Onun adının əbədiləşdirilməsi istiqamətində görülmüş işlər bu minnətdarlığın göstəricisidir. Azərbaycanın Mehdi Hüseynzadə kimi qəhrəman oğullara daha böyük ehtiyacı var. Çünki ölkəmizin ərazisinin 20 faizi təcavüzkar Ermənistanın hərbi birləşmələri tərəfindən işğal olunub.

"Bu gün Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yaradılmış güclü Azərbaycan Ordusu işğal altındakı əra-

zilərimizi azad etməyə tam qadirdir. Biz veteranlar Azərbaycan torpaqlarının şanlı ordumuz tərəfindən azad ediləcəyinə inanır və bu müqəddəs işdə ordumuzun yanında olduğumuzu bildiririk", - deyə C.Xəlilov vurğulayıb.

Prezident Administrasiyasının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin məsul əməkdaşı Rasim Mirzəyev, Mehdi Hüseynzadənin həyat və döyüş yolunu tədqiq etmiş, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Məmməd Cəfərli və jurnalist Ruqiyə Əliyeva, "Respublika Xatirə Kitabı" redaksiyasının baş redaktoru Nəzakət Məmmədova və başqaları çıxışlarında Mehdi Hüseynzadənin rəhbərlik etdiyi kəşfiyyat-təxribat qrupu ilə həyata keçirdiyi uğurlu əməliyyatlardan söz açıb, onun və İkinci Dünya müharibəsində qəhrəmanlıq göstərmiş digər oğullarımızın şücaətindən danışıblar.

Çıxış edənlər Mehdi Hüseynzadənin şərəfli ömür yolunun bu gün gənclər üçün örnək olduğunu deyib, gəncləri məhz belə qəhrəmanlardan nümunə götürməyə və onların xatirəsini heç vaxt unutmamağa çağırıblar. Natiqlər Azərbaycan əsgərinin hazırda öz sələflərinin yolunu şərəflə davam etdirdiyini və yaxın gələcəkdə üçrəngli bayrağımızı işğal altındakı bütün ərazilərimizdə dalğalandıracağına əminliklərini bildiriblər.

Veteranlar Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissələrindən birinə səfər edib

Respublika Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Şurasının müraciətinə əsasən təşkilatın bir qrup üzvü Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissələrindən birinə səfər edib.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilovun başçılıq etdiyi veteranlar qrupu hərbi şəhərciyi gəzib, qərargah binasında və digər obyektlərdə yaradılmış yüksək xidməti şəraitlə tanış olub, hərbi aşpazlar kursunun məşğələsində iştirak edib və şəxsi heyətlə görüşərək onların problem və qayğıları ilə maraqlanıblar.

Akt zalında keçirilən görüş zamanı veteranlar bu hərbi hissənin timsalında müasir Azərbaycan Ordusunun son illərdəki inkişaf və qüdrətlənməsinin şahidi olduqlarından qürur hissi keçirdiklərini bildiriblər.

Laçın rayon Veteranlar Təşkilatının sədri, Böyük Vətən müharibəsi veteranı, 97 yaşlı Əlikişi Cümşüdov, Nəsimi rayon Veteranlar Təşkilatının sədri İsmayıl Fərəcov, İkinci Dünya müharibəsinin hərbi təyyarəçisi Damət Nəbiyev, idman veteranı, 16 qat dünya və Avropa çempionu olmuş Hacı Məhəmməd Müslümzadə çıxış edərək hərbi hissədə gördüklərindən məmnun qaldıqlarını vurğulayıb və Azərbaycan əsgərinin müdrik və qətiyyətli Prezidentimiz, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında respublikamızın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün istənilən əmri yerinə yetirməyə hazır olduqlarına əminliklərini qeyd ediblər.

Əfqanıstan və Qarabağ müharibəsinin veteranı, istefada olan polkovnik Adil Haqverdiyev 1994-cü ildə Ulu öndər Heydər Əliyevin xeyir-duası ilə başlanan və komandanlığı altında uğurla nəticələnən məşhur "Horadiz əməliyyatı"nda iştirakını yada salıb və bu qələbənin 22 ildən sonra, 2016-cı ilin aprelində cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında yenidən təkrar olunduğunu iftixar hissi ilə qeyd edib.

"Mən əslən Qusar rayonundanam. Vətən təhlükədə olanda ölkəmizin digər bölgələrinin igid oğulları ilə yanaşı biz qusarlılar da bir nəfər kimi ayağa qalxdıq. Qarabağ uğrunda döyüşlərdə 60 nəfərdən çox şəhid verdik. Onların sıralarında Milli Qəhrəmanlarımız da var. Biz bu gün də Vətən uğrunda Ali Baş Komandanın hər bir əmrinə hazırıq. Silahlı Qüvvələrdən tərxis olunduğum üçün bir neçə ildir ki, hərbi hissələrdə olmurdum. Ancaq bu gün gördüklərim sözün həqiqi mənasında məni heyrətləndirdi. Kim ki, bu inkişafı, bu tərəqqini görmür, qiymətləndirmir yazıq onların halına. Heç olmasa, Ermənistan ordusunda nələr baş verdiyini, ölkəni bürüyən əsgər valideynlərinin etiraz dalğasını, ordudakı özbaşınalıqları görsün və ordumuzun qədrini bilsinlər. Azərbaycan inkişaf yolundadır və Ordumuz günü-gündən daha da qüdrətlənir, maddi-texniki bazası möhkəmlənir, şəxsi heyətin döyüş ruhu, mənəvi-psixoloji hazırlığı, vətənpərvərlik hissi yüksəlir. Ordumuz dövlət başçımızın daim diqqət mərkəzindədir və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi qarşısına qoyulmuş tapşırıqları layiqincə yerinə yetirir"- ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində üç qardaşı ilə birlikdə Qarabağ uğrunda döyüşlərə könüllü yollanmış ehtiyatda olan polkovnik Bəhram Ağakişiyev deyib.

Hərbi qulluqçulardan Ədalət Hacıyev, Əbülfət Xəlilov, Humay Akiyeva çıxış edərək qonaqları əmin ediblər ki, onlar ata və babaların qəhrəmanlıq ənənələrini bundan sonra da şərəflə davam etdirəcək, Azərbaycanın hərb tarixinə daha parlaq səhifələr yazacaqlar.

Tədbirin sonunda Müdafiə Nazirliyinin əməkdaşı, Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü, polkovnik Abdulla Qurbani Respublika Veteranlar Təşkilatının növbəti təşəbbüsünü də yüksək qiymətləndirib və onlara minnətdarlığını bildirib. Qonaqlara hərbi hissənin komandanlığı adından xatirə hədiyyələri təqdim edilib.

Veteranlar cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hissələrdə

Respublika Veteranlar Təşkilatının nümayəndə heyəti Respublika Hərbi Prokurorluğu ilə birlikdə tərtib edilmiş İş Planına əsasən 16-17 noyabr 2018-ci il tarixdə Tərtər-Bərdə və Ağdam rayonları ərazisində yerləşən "N" saylı hərbi hissələrdə olmuşdur.

Respublika Veteranlar Təşkilatı mütəmadi olaraq hərbi vətənpərvərlik sahəsində, düşmən üzərində qələbənin qazanılması, dağlıq ərazilərdə kəşfiyyat və döyüşlərin aparılması taktikası, eləcədə düşmənə qəfildən zərbələrin endirilməsinin taktika və metodlarından geniş izahat işlərini həyata keçirir.

Keçirilən tədbirlərdə Respublika Veteranlar Təşkilatının nümayəndə heyəti - polkovnik Adil Haqverdiyev, polkovnik-leytenant Adil Babaşov, Əsgər anaları Şurasının sədri Gərayzadə Leyla Zeynalabdin qızı və Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun vitse-prezidenti Məmmədova Nüşabə Ələsgər qızı da iştirak edərək Tərtər-Bərdə və Ağdam rayonları ərazisində olan "N" saylı hərbi hissələrin əsgər, gizir və zabitləri qarşısında vətənpərvərlik, Azərbaycan dövləti və xalqı sülh tərəfdarıdır, ermənilərin işğalçılıq siyasətinin mövcudluğunu şəxsi heyətə çatdırmaq mövzusunda çıxış etmişlər.

Adil Haqverdiyev çıxışında "Biz müharibə övladlarıyıq, vətən həsrəti ilə, inamla yaşayan və inkişaf edən bir nəsilik. Yanılmıramsa, artıq üçüncü nəsil bu münaqişənin şahidinə çevrilib. Ancaq müşahidələrim göstərir ki, nəsillərin artmasının, zamanın irəliləməsinin heç də insanlarda vətənpərvərlik hisslərinin zəifləməsinə, vətən sevgisinə heç bir təsiri olmadı. Əminliklə deyə bilərik ki, tariximizə dayanan, keçmişimizə bağlı olan bir xalq kimi formalaşmışıq. İllər ötsə də, zaman keçsə də heç kim bizim vətən sevgimizi nə azalda, nə də bundan məhrum edə bilər. Qanımız, ruhumuz vətənpərvərliklə yoğrulub bizim. Dörd gün ərzində ürəyimizdəki ümid qığılcımları, qisas hissi, birlik duyğusu sanki silkələndi. Bir olduq. Birliyimizin fərqinə vardıq. Səfərbərliyin elan edilməsini gözləyən gənclərimiz böyük ruh yüksəkliyi ilə hər an önə atılmağa hazır idilər. Bir sözlə inamımızın, ümidimizin, mübarizliyimizin ölmədiyinin şahidi olduq. Qarabağ indiyə qədər ürəyimizdə yara olaraq qalır. Qarabağ xatirələrimizi övladlarımıza danışaraq müsbət sonluqlarla tamamlayırıq. Çünki inamımız və imanımız var" fikirlərini qeyd etmişdir.

"N" saylı hərbi hissələrin komandanlığı Respublika Veteranlar Təşkilatının və Respublika Hərbi Prokurorluğunun rəhbərliyinə öz dərin minnətdarlığını bildirmişlər. Tədbirlərdə həmçinin Respublika Hərbi Prokurorluğunun böyük köməkçisi, ədliyyə polkovniki Zamanov Şahin Zaman oğlu, Tərtər rayonunun hərbi prokuroru, ədliyyə mayoru Məmmədov Hümbbət Baloğlan oğlu və Qarabağ prokrorunun müavini, ədliyyə polkovnik-leytenantı Tahir Quluyev çıxış etmişlər.

Tədbirin sonunda şəxsi heyətlə xatirə şəkilləri çəkilmişdir.

Adil Haqverdiyev
e.o polkovnik-leytenant,
Respublika Veteranlar Təşkilatının əməkdaşı

Dünya Veteranlar Federasiyasının prezidenti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlıq məktubu ünvanlayıb

Dünya Veteranlar Federasiyasının prezidenti Dan-Viqqo Berqtun Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlıq məktubu ünvanlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məktubda Dan-Viqqo Berqtun Dünya Veteranlar Federasiyasının oktyabrın 16-19-da Bakıda keçirilmiş tədbirlərdə iştirak edən nümayəndə heyətinə göstərilən qonaqpərvərliyə və diqqətə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıq edir. Dan-Viqqo Berqtun Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının yaradılmasının 30 illik yubileyinə həsr olunan tədbirlərin, xüsusilə də Azərbaycanda veteranlara göstərilən yüksək diqqət və qayğının onda dərin təəssüratlar yaratdığını bildirir, bunun Dünya Veteranlar Federasiyasının üzvləri üçün yaxşı nümunə olduğunu vurğulayır.

“Bu, Azərbaycana ilk səfərim idi və mən bu səfərdən olduqca məmnun qaldım. Bakıda hökm sürən sabit, xoş mühit məndə çox yaxşı təəssürat yaratdı”, - deyə Dan-Viqqo Berqtun məktubunda qeyd edir.

Xatırladaq ki, Dünya Veteranlar Federasiyasının nümayəndə heyəti ötən ay Bakıda Respublika Veteranlar Təşkilatının yaradılmasının 30 illiyi ilə bağlı tədbirlərdə, “Müasir dünyada təhlükəsizlik: qlobal və regional çağırışlar” mövzusunda beynəlxalq konfransda iştirak edib.

Zaqatala rayon Veteranlar Təşkilatı fəaliyyəti təqdirəlayiqdir

Zaqatala rayon Veteranlar Təşkilatı rayonda xüsusi hörmətə malik təşkilatlardan biridir. Təşkilat rayonun bütün tədbirlərində təmsil olunur, çıxışlar edirlər. Rayon Veteranlar Təşkilatının sədri Ənvər Kərimov rayon ictimai və dini məsələlər üzrə komissiyaların üzvüdür. Hər il Qələbə günü yüksək səviyyədə təşkil edilmişdir. Bu il qələbə Qələbə Günündə Dağıstan Respublikasının əməkdaşları iştirak etmişlər. Onlar veteranlara hədiyyələr vermiş, görüşlərdə Dağıstan və Azərbaycan xalqları arasında dostluq və qardaşlıq çıxışları olmuşdur.

Əlamətdar günlərdə veteranlarla gənclərin görüşü keçirilir. Veteranların təcrübəsindən gənc nəslin vətənpərvər ruhda tərbiyə edilməsində istifadə edilir, müasir Azərbaycan gəncinin vətənpərvər ruhunda tərbiyəsini əsas götürür və təbliğ edir. Tariximizin, xalqımızın tolerantlıq, sülhsevərliyini təbliğ edir, işimizin öhdəsindən layiqincə gəlməyi bacarırıq.

Zaqatala rayon Veteranlar Təşkilatı tərtib edilmiş qrafik əsasında orta məktəblər, Daxili Qoşunlar və Sərhəd qoşunlarında görüşlər keçirir. Gənclərin hərbi xidmətə yolasalma kompaniyasında iştirak və çağırışçılar qarşısında veteranlar çıxış edirlər. Veteranlar aprel hadisələrində qəhrəmanlıq göstərmiş, vətən uğrunda canlarından keçmiş iki Zaqatala gənci şəhid olmuşlar. Biz veteranlar onların dəfn mərasimində iştirak etmiş, məzarları önündə çıxış etmişik.

Rayon Veteranlar Təşkilatının rəhbərliyi bütün kateqoriyadan olan veteranların sosial təminatlarının vaxtında və düzgün ödənilməsini hər zaman diqqət mərkəzində saxlayır. Təşkilata daxil olan sorğuya və məktuba məsuliyyətlə yanaşır və cavablandırır.

Zaqatala rayon Veteranlar Təşkilatı Respublika Veteranlar Təşkilatının rəhbərliyi tərəfindən verilmiş göstəriş və tapşırıqları, qərarları işində rəhbər tutaraq fəaliyyət göstərir. Veteranlar Təşkilatı 10 nəfər vətəndaşa əmək veteranı adının verilməsini təşkil etmişdir.

Ənvər Kərimov
Zaqatala rayon Veteranlar Təşkilatının sədri

Şərəfli Azərbaycan polisi

Uzun müddət daxili işlər orqanlarında, rayon icra hakimiyyətində hüquqşunas kimi çalışmış, polis polkovnik-leytenantı rütbəsi ilə təqaüdə çıxmışam. Xalqın keşiyində durmaq, erməni təcavüzkarlarına qarşı döyüşlərdə iştirak etmək, həyat fəaliyyətimin əsasını təşkil edir. Daim vətənimizin daha da qüvvətlənməsi, ictimai təhlükəsizliyin təmini və gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi sahəsində vətəndaşlıq borcumu bugün də yerinə yetirirəm. Hazırda rayon polis veteranları şurasının sədri və Astara rayon Veteranlar Təşkilatının sədr müavini kimi çalışıram.

Müasir dövrdə gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsi xüsusi diqqət mərkəzində olmalıdır. Bu sahədə önəmli uğurlar qazanan vətənpərvərlik və cinayətkarlığa qarşı mübarizə missiyasını öz üzərinə götürən bir rəhbər işçi haqqında danışmaq istəyirəm. O, harada və hansı vəzifədə işləməsindən asılı olmayaraq sözün əsl mənasında peşəkar polis işçisidir. Səmimi hərəkətləri, sadəliyi, diqqətliliyi və cinayətkarlığa qarşı mübarizədə qətiyyətliliyi ilə hamının rəğbətini qazanıb. Polis polkovniki Azər Cahangirov Astara rayon polis şöbəsinə rəis vəzifəsinə təyin olunduğu gündən narkotik və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar keçirilən uğurlu əməliyyat axtarış tədbirləri nəticəsində 72 fakt aşkarlayıb, istintaqa verilməsi ilə yanaşı 32 kiloqramdan artıq miqdarda narkotik vasitə dövriyyədən çıxarılmışdır.

Cinayətkarlıqla mübarizədə profilaktik tədbirlərin rolu böyükdür. Ona görə də fəaliyyətə başladığı ilk gündən yerlərdə əhali ilə geniş maarifləndirmə işlərinin aparılması, pedaqoji kollecdə, Astara şəhər 1 və 2 saylı, rayonun Ərçivan qəsəbəsindəki orta məktəblərdə “Nakotikə yox de, həyatını seç” , “Zərərli vərdişlər sağlamlıq üçün təhlükəlidir”, “Cinayətkarlığa qarşı mübarizədə ictimaiətin rolu” mövzularında rayon icra hakimiyyətinin , gənclər və idman idarəsi, təhsil idarəsi və Veteranlar təşkilatı ilə birgə tədbirlər keçirilmişdir.

Azərbaycan Polisinin yaranmasının 100 illiyi ilə əlaqədar Polis Günündə gənc polis əməkdaşları ilə veteranların görüşünü təşkil edərək Astara rayon Heydər Əliyev mərkəzində Ulu Öndərin fəaliyyətini əks etdirən foto və video materiallarla tanış etmişdir.

Azər Cahangirov vətəndaşların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində onlara həmişə köməklik göstərir, xüsusən yeniyetmələrin və yetkinlik yaşına çatmayanların tərbiyə olunmasında profilaktiki tədbilərdə yaxından iştirak edir.

Məndə öz növbəmdə hər kəsi vətənpərvər olmağa səsləyir, üzərlərinə düşən işlərin öhdəsindən layiqincə gəlməyə səsləyirəm.

Rafiq Əliyev
Astara rayon polis Veteranları şurasının sədri

Sloveniya yazıçısının Mehdi Hüseynzadəyə həsr etdiyi kitab Fərhad Abdullayevin tərcüməsində

Azərbaycan Tərcümə Mərkəzinin yeni nəşri – Azərbaycanın igid oğlu, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin 100 illiyinə hazırlanmış "Bir nəfər hamı üçün, yaxud Mixaylonun qisası" kitabı işıq üzü görüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, İkinci Dünya müharibəsi dövründə keçmiş Yuqoslaviya və İtaliya partizan dəstələrinin tərkibində nasist Almaniyasına qarşı döyüşmüş qəhrəmanın rəşadətli ömür yolundan bəhs edən əsərin müəllifi tanınmış Sloveniya yazıçısı Peter Amaliettidir.

Kitab igid partizanın tarixi qəhrəmanlıqlarının şahidi olmuş sloveniyalıların dili ilə söylənən xatirələr, sənədli mətn və materiallar əsasında tərtib edilib. Əsəri Azərbaycan dilinə tanınmış tərcüməçi Fərhad Abdullayev çevirib.

Kitaba yazılmış "Ön söz"də deyir: "Əsərdə müəllif Mehdi Hüseynzadənin uşaqlıq, gənclik illərini, Böyük Vətən müharibəsində onunla bağlı olan və indiyədək qaranlıq qalan qəhrəmanlıq səhifələrini oxucunun gözləri qarşısında bir sənətkar ustalığı ilə açır. Əsərdə uzun illər ərzində toplanmış nadir faktlar əsasında əfsanəvi partizanın keçdiyi döyüş yolu geniş işıqlandırılır, onun silah və əqidə dostlarının fəaliyyətindən ətraflı bəhs edilir. Nəticədə igid döyüşçünün müharibə illərində sloven, italyan, sovet partizanlarını heyran qoyan, almanları vahiməyə salan neçə-neçə qəhrəmanlıq epizodları ilə tanış oluruq. Kitabda xüsusi xidmət orqanlarının arxivlərindən, şahid xatirələrdən, sənədli-publisistik əsərlərdən və yazıçının öz araşdırmalarından geniş istifadə olunub. Mixaylonun təxribat əməliyyatları arxiv sənədləri əsasında təsvir edilib, bir çox faktlar və şəxs adlar həqiqidir.

Peter Amaliettidinin kitabında qəhrəman Mixaylo barədə bildiyimiz və bilmədiyimiz bir çox məqamlar yenidən araşdırılıb, müharibə illərində Sloveniyada baş verən ictimai-siyasi proseslərə qiymət verilib. Maraqlıdır ki, əsərdə Mixaylo həm faşistlərə qarşı mübarizə aparan partizan, həm də Sloveniya milli-azadlıq hərəkatının sadiq əsgəri kimi qələmə verilir. Yazıçı öz qəhrəmanının dili ilə Azərbaycan və Sloveniya arasında tarixi paralellik aparır, hər iki xalqın təcavüzə, soyqırıma məruz qaldığına, azadlıq və müstəqillik uğrunda mücadilə apardığına dair konkret faktlar göstərir.

Kitab Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə 2013-cü ildə rus dilində işıq üzü görüb. Əsər Azərbaycan Tərcümə Mərkəzinin təşəbbüsü ilə dilimizə tərcümə olunub. Ümid edirik ki, tanınmış jurnalist və publisist, mahir tərcüməçi Fərhad Abdullayevin tərcüməsində Azərbaycan oxucusuna təqdim olunan "Hamı bir nəfər üçün, yaxud Mixaylonun qisası" romanı əfsanəvi qəhrəman Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyinə layiqli töhfə olacaq.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Tərcümə Mərkəzində işləyə Fərhad Abdullayevin imzası oxuculara yaxşı tanışdır. Onun tərcüməsində ədəbiyyatsevərlər Y.Dolqopolskinin "Mən şahmat oynayıram", M.Gerşensonun "Robin Hud", N.Xomiçin "Sərdabənin sirri", Ş.Aleyxemin "Seçilmiş əsərləri", M.Çexovun "Peşəkar aktyorluq dərsləri" və s. kitablarla tanış olub.

Fərhad Abdullayevin publisistikası da mövzu baxımından çox maraqlıdır, rəngarəngdir, bacarıqla istifadə elədiyi nəsr təhkiyəsi həmin yazıları daha da oxunaqlı edib. Onun "Birinci Nikolayın sevimli xanı", "Məhbus xanımın ölüm rəqsi", "Şuşada axşamlar yanar ulduzlar", "Musa Nağıyevin kişi sözü" publisistik yazılarının hər biri insan ömrü haqqında peşəkar qələm adamının təqdim elədiyi kövrək hekayələrdi. Xüsusilə, "Tarixin karvanı" silsiləsindən araya-ərsəyə gətirdiyi "Heçdir Vətənsiz can", "Böyüklər üçün dərs", "Dünyanın qürub çağı", "Onu bağışlamaq olarmı?", "Qatarın dalınca baxma", "Beş çömçə pay" və digər publisistik yazılarını oxuyanda onun nə vaxtsa nəsr əsərləri yazmadığına inanmaq olmur...

Az qala, qırx illik yaradıcılığında Fərhad Abdullayev peşəkar bir tərcüməçi kimi tanınıb, sevilib. O, Azərbaycan Tərcümə Mərkəzində işıq üzü görən görkəmli yəhudi yazıçısı Şalom Aleyxemin "Seçilmiş əsərləri"ni, böyük rus aktyoru Mixail Çexovun "Peşəkar aktyorluq dərsləri" monoqrafiyasını, "XX əsrin Norveç hekayələri" toplusunu (qələm dostları ilə birgə) və çağdaş Ukrayna yazıçısı Nikolay Xomiçin "Sərdabənin sirri" əsərini (Saday Budaqlı ilə birgə) dilimizə ustalıqla çevirib.

İnanırıq ki, Azərbaycan oxucusu Fərhad Abdullayevin tərcüməsində dünya ədəbiyyatının hələ çox inciləri ilə tanış olacaq.

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında Mehdi Hüseynzadənin xatirəsi anılıb

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında (ADRA) İkinci Dünya müharibəsi dövründə kəşfiyyat-təxribat qrupun rəhbəri, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı və rəssam Mehdi Hüseynzadənin anadan olmasının 100 illiyinə həsr edilən tədbir keçirilib.

Mərasimdə ADRA-nın prorektoru, professor Fuad Salayev tədbirin Prezident İlham Əliyevin "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" 2018-ci il 23 iyun tarixli Sərəncamına əsasən təşkil edildiyini söyləyib. Bildirib ki, adı Azərbaycanın qəhrəmanlıq tarixinə əbədi həkk edilən əfsanəvi partizan Mehdi Hüseynzadə rəssamlıqla da məşğul olub, Bakı Rəssamlıq Məktəbini bitirib.

Mədəniyyət Nazirliyinin sektor müdiri Qalib Qasımov dövlətimizin başçısının Sovet İttifaqı Qəhrəmanı M.Hüseynzadənin anadan olmasının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında müvafiq Sərəncamının əhəmiyyətini vurğulayıb. Bildirib ki, Sərəncamın icrası məqsədilə Müdafiə, Təhsil və Mədəniyyət nazirlikləri tərəfindən tədbirlər planı təsdiqlənib. M.Hüseynzadənin yubileyinə həsr edilən tədbirin keçirilməsində məqsəd əfsanəvi döyüşçünün rəssamlıq fəaliyyətinə nəzər salmaq və onu ictimaiyyətə çatdırmaqdır.

Q.Qasımov M.Hüseynzadənin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə ölkəmizdə bir çox işlərin görüldüyünü diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, əfsanəvi döyüşçünün qəhrəmanlığından bəhs edən "Uzaq sahillərdə" filmi çəkilib, müxtəlif əsərlər yazılıb. M.Hüseynzadənin vaxtilə təhsil aldığı Bakı Rəssamlıq Məktəbinin bu gün ADRA-nın nəzdində fəaliyyətini davam etdirdiyi nəzərə alınaraq onun 100 illiyinə həsr olunmuş anım mərasiminin akademiyada təşkil olunması rəmzi məna daşıyır.

Sonra akademiyanın təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi kafedrasının professoru, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətşünas Ziyadxan Əliyev M.Hüseynzadənin bədii yaradıcılığı, təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi kafedrasının baş müəllimi, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Samir Sadıqov isə əfsanəvi kəşfiyyatçının xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə aparılan işlər barədə məruzə ilə çıxış ediblər.

Çıxış edənlər Mehdi Hüseynzadənin həyat və döyüş yolundan, qəhrəmanlığından, bədii yaradıcılığından söz açıblar.

Anım mərasimində M.Hüseynzadənin həyatı və rəssamlıq fəaliyyəti ilə bağlı Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası tərəfindən hazırlanmış təqdimat olub.

AZƏRBAYCAN VETERANI

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Masallıda vətəndaşları qəbul edib

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, general-leytenant Arzu Rəhimov Masallıda Biləsuvar, Cəlilabad və Masallı rayonlarının sakinlərini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qəbulda 20 vətəndaş iştirak edib. Vətəndaşların müraciətləri daha çox Xidmətin aidiyyəti şöbələrində işə və ya həqiqi hərbi xidmətə qəbul, övladlarının gələcək xidmət yerinin müəyyənləşdirilməsi, veteran adının və vəsiqəsinin verilməsinə dair olub.

Qəbul zamanı irəli sürülən bəzi məsələlər yerindəcə həllini tapıb, qanunvericiliyin tələbləri vətəndaşlara izah edilib. Araşdırılması tələb olunan müraciətlər nəzarətə götürülüb və müvafiq araşdırmalardan sonra cavablandırılacağı bildirilib.

Vətəndaşların Xidmətin fəaliyyət istiqamətinə aid olmayan məsələlərlə bağlı müraciətləri müvafiq qurumlara çatdırılmaq üçün qeydiyyata alınıb.

Fransis Delmas: Fransanın azadlığı uğrunda döyüşmüş azərbaycanlı partizanlar əlaqələrimizi əbədiləşdiriblər

Azərbaycanı meriyamızın ərazisində yerləşən, İkinci Dünya Müharibəsi zamanı Kabertat Partizan Hərəkatının məskunlaşdığı məkanda dəfn olunmuş azərbaycanlı partizanların sayəsində qiyabi tanıyırıq. Fransanın azadlığı uğrunda döyüşmüş azərbaycanlı partizanlar əlaqələrimizi əbədiləşdiriblər.

Bu fikri İkinci Dünya Müharibəsində Kabertat Partizan Hərəkatının fəaliyyət göstərdiyi Vaysak kommunasının meri Fransis Delmas AZƏRTAC-a müsahibəsində söyləyib.

Qeyd edib ki, Azərbaycan ilə əməkdaşlıqda, daha sıx əlaqələrin qurulmasında maraqlıdırlar.

"Əhmədiyyə Cəbrayılovu (Ahmed Mişel) hamı tanıyır, onun şücaətini hamı bilir. Mən onun haqqında müqavimət hərəkatının iştirakçılarından eşitmişdim. Kabertat meşəliyi onların məkanı olub. Burada onlar Fransanın nasistlərdən azad edilməsi uğrunda döyüşüblər. Bu məkanda ümumi xatirə məkanı var, ancaq Ahmed Mişel üçün əlavə stell qoyulub. Onun xatirəsini daim yad edirik", - deyə mer Fransis Delmas bildirib.

Şəhla Ağalarova
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Vaysak

Əhmədiyyə Cəbrayılovun dostu: "Dil bilmədiyinə görə xeyli sayda azərbaycanlı öldü"

Mahmud Motuxov: "1943-cü ilə qədər mənə bir tüfəng vermişdilər, heç çaxmağı da yox idi"

Heç kəsə sirr deyil ki, II Dünya Müharibəsində SSRİ-nin qalib gəlməsində Azərbaycan neftinin və azərbaycanlıların rolu böyük olub. Bu gün Azərbaycanda yüzlərlə II Dünya Müharibəsi veteranı var ki, müharibə və orada baş verən hadisələri onların dilindən eşitmək daha maraqlıdır.

Getdikcə sıraları azalan veteranlardan biri də 94 yaşlı Mahmud Motuxovdur. Mahmud baba Balakən rayonunun Gərəkli kəndində yaşayır. Yarım əsrdən çox vaxt keçsə də, yaşlı veteran həmin günləri bugünkü kimi xatırlayır.

Müharibənin canlı şahidi olan Mahmud baba xatirələrini bizimlə bölüşüb: "1941-ci ildə müharibəyə getmişəm. 17 yaşım var idi. Əvvəlcə bizi apardılar Duşeti şəhərinə. Orada 1 il təlim keçdikdən sonra döyüş bölgəsinə göndərdilər".

Müsahibimiz deyir, almanların ordusunun texniki təchizatı sovet ordusundan qat-qat yüksək idi: "Bizim nə silahımız var idi, nə də normal ərzağımız. Onlar isə çox güclü silah və ərzaqla təmin olunmuşdular. Yüksək səviyyəli silahdan əlavə, onlar piyada deyildilər. 1943-cü ilə qədər mənə bir tüfəng vermişdilər, heç çaxmağı da yox idi. 2-ci cəbhə açılanda gün üzü gördük. Bizə normal yemək və silah verdilər".

Mahmud baba Kursk, Krım, Dnepr çayının sahillərində gedən döyüşlərdə iştirak edib. Onun sözlərinə görə, baxmayaraq ki, SSRİ silah və ərzaq baxımından düşmənindən zəif idi, amma onlar həmişə qalib gələcəyinə inanırdılar. Bəlkə də onları qələbəyə aparan da elə o güclü inam olub.

"Bizim qüvvəmiz onlardan zəif olsa da, şəxsən mən qalib gələcəyimizə inanırdım. Mənim 2 qardaşım müharibədə itkin düşmüşdü. Bizə hər səhər 100 qram spirt verirdilər ki, həm soyuq olmasın, həm də döyüş əzmimiz yüksək olsun. Ancaq biz müsəlmanlar içmirdik, verirdik ruslara. Bizdə onsuz da qorxu yox idi", — deyir müsahibimiz.

Mahmud Motuxov danışır ki, müharibədə azərbaycanlıların ən böyük problemi dil bilməmək olub: "Dil bilmədiklərinə görə nə qədər əsgərimizi itirdik. Mircəfər Bağırovla Stalinin münasibətləri yaxşı idi. O, Stalindən azəbaycanlılardan ibarət diviziyaların yaradılmasını xahiş etməsəydi, bütün əsgərlər qırılardı".

111-ci diviziyada döyüşən Mahmud baba 1944-cü ildə Dnepr çayı sahilində başlayan döyüşlərdə yaralanıb: "Dnepr çayı yaxınlığındakı döyüşdə hər iki tərəf çoxlu sayda itki verdi. Mən də ayağımdan yaralandım. Yanımda həmkəndlim var idi. Döyüş yoldaşıma yaralandığımı dedim. Ağır döyüşlər gedirdi. Məni 50 metr arxaya gətirdilər, 3 gün orada qaldım. Sonra həmin yeri də atəşə tutdular. Qaça bilən qaçdı, mən qaldım".

Dediyinə görə, sonradan Dnepr çayının üzərində asma körpü düzəldiblər və onun vasitəsi ilə Mahmud babanı çayın o biri sahilinə keçiriblər: "Dnepri keçəndən sonra məni apardılar Çerniqovskiyə. Həmin kazarmanı da faşistlər bombaladı. Sonra məni Tulaya apardılar, düz 11 sutka yol getdik. 6 ay orada yatdım. 4 aydan çox müddətdə mənim nə paltarım, nə də çəkməm əynimdən çıxmışdı. Daha sonra Sterlitamaka gətirdilər, 3 ay da orada yatdım".

İnsan dara düşəndə hər an möcüzə gözləyir. Bəzən yalana da inanmaq istəyir. Elə Mahmud baba kimi. Mahmud babanın da ən böyük arzusu müharibədən sonra anasını, atasını sağ-salamat görmək olub. Bu arzusuna o, 1944-cü ilin noyabrında — ordudan tərxis olunanda çatıb.

100 yaşını tamamlamağa 6-ca ili qalmış müharibə veteranı indiyədək 4 dəfə evlənib. Ancaq dediyinə görə, həyatının ən xoşbəxt illəri 3-cü xanımı ilə keçib.

Ömrünü dağlarda, at belində keçirən veteranımız onlara qonaq gələn hər kəsə müharibə xatirələrindən səvə-səvə danışır. Çünki müharibə illərini ömrünün ən şərəfli illəri hesab edir: "Mən həmişə deyirəm, müharibədən qorxmaq lazım deyil. Döyüşdən qaçmaq istəyən yoldaşlarıma da deyirdim ki, bu, bir imtahandır. Allaha şükür ki, mən bu imtahandan uğurla keçdim".

M.Motuxov məşhur Əhmədiyyə Cəbrayılovla da dost olduqlarını diqqətə çatdırır.

Mahmud babanın oğlu Şamil Motuxov danışır ki, Azərbaycan müstəqillik qazanandan sonra, necə olubsa, atasının sənədləri it-bata düşüb. Mahmud babaya artıq veteran sayılmadığını bildiriblər: "Həmin vaxt Sankt-Peterburqda yaşayırdım. Atam mənə zəng elədi ki, mənim sənədlərimi tap. Mən atamın yaddaşı sayəsində o sənədləri tapdım. Getdiyi hər şəhəri, hər bölgəni dəqiqliyi ilə dediyinə görə mən çətinlik çəkmədim. Sankt-Peterburqda arxiv idarəsi var, həmin yerə müraciət etdim və atamın sənədlərini gətirdim".

Mahmud baba Sovet ordusu faşizm üzərində qələbə çaldığı 1945-ci ili, 416-cı diviziyada vuruşan həmyerlimiz Yusif Sadiqovun qələbə bayrağını sancdığı tarixi belə xatırlayır: "Meşədə idim, əmim oğlu gəlib dedi ki, qalib gəlmişik. Sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Səbirsizliklə gözlədiyim gün idi. Kənddə toy-bayram idi. Hamı kəndin meydanına toplaşdı. Kimisi öküz kəsdi, kimisi qoç. Neçə gün bayram keçirdik".

Yaşlı veteran dövlətin ona göstərdiyi diqqətdən məmnunluğunu dilə gətirdi: "Bir veteran olaraq həm Sovet dövründə, həm də müstəqillik illərində daim diqqəti hiss etmişəm. Təkcə burada yox, həm də Rusiyada həmişə mənə "yaşıl işıq" olub".

Mahmud baba sonda, "Biz nə vaxtsa Qarabağı qaytara biləcəyikmi?" sualımıza da cavab verir: "Ermənistanın arxasında güclü dövlətlər dayanır. Onlar əlini götürsə, biz 2 günün içində o torpaqları ala bilərik. Azərbaycanlılar dəyənəklə onları qova bilərlər. Çünki onlar qorxaq millətdir. Hamıya məlumdur ki, onlar tək olsa, o torpaqlarda bir gün də qala bilməzlər".

Şahpəri Abbasova,
Sputnik Azərbaycan

Ən dəyərli dostumuz - Cahangir Nəsirov

Zalım ölüm əvəzsiz insan, dəyərli prokurorluq orqanının əməkdaşı, yaxşı dost, gözəl ailə başçısı Cahangir Əmir oğlu Nəsirovu 12 noyabr 2018-ci il tarixdə aramızdan apardı. Cahangirin ölümü çox gözlənilməz oldu. Çünki onu tanıyanların heç biri bu ölümə inanmır. Olduqca sağlam, qaynar həyat eşqi ilə yaşayan Cahangir birdən yoxa çıxdı. Cahangirlə biz sözün əsl mənasında dost idik.

Cahangir Əmir oğlu Nəsirov 19 dekabr 1939-cu ildə ruhani ailəsində anadan olmuşdur. 1 sentyabr 1947-ci ildə Xaçmaz şəhər orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olub. 1958-ci ildə

Sergey Mironoviç Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin (hazırda Bakı Dövlət Universiteti) hüquq fakültəsinə daxil olub, 1963-cü ildə təhsilini başa çatdırmışdır. 1963-cü ildən Quba, Xaçmaz, Qonaqkənd və Xudat Birləşmiş rayonlararası Kənd Təsərrüfatı İstehsalat Komsomol Komitəsinin katibi seçilmişdir. Partiya, komsomol və sovet orqanlarında işləyən və hüquq təhsili olan gənclərin Respublika Prokurorluğunda işə qəbulu barədə mətbuatda müraciətin dərc olunduğunu görən gənc Cahangir bununla əlaqədar olaraq Bakı şəhəri, Rəfibəyli küçəsi, 7 (o vaxt Poluxin küçəsi, 11) ünvanındakı Azərbaycan SSR Prokurorluğuna müraciət edir. Bir müddət sonra 9 aprel 1964-cü Qazax rayon prokurorluğunda müstəntiq vəzifəsinə təyin olunmağı haqqında əmr verilir. Qazax rayon prokurorluğunda ilk partiya təşkilatının katibi və eləcə də müstəntiq vəzifəsində çalışdığı 4 il müddətində qazandığı nailiyyətlərə görə 12 avqust 1967-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prokuroru yanında Xüsusilə mühüm işlər üzrə müstəntiq vəzifəsinə irəli çəkilir.Cahangir Nəsirov 1967-1975-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Prokuroru yanında Xüsusilə mühüm işlər üzrə müstəntiq, 1975-1983-cü illərdə Yevlax, 1983-1988-ci illərdə Bakı şəhəri 26-lar (Səbail), 1988-1991-ci illərdə Qazax, 1991-1992-ci illərdə Əzizbəyov (Xəzər) rayonlarında prokuror vəzifəsində fəaliyyət göstərib, 1992-1997-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunda istintaqa nəzarət idarəsində prokuror vəzifəsində çalışmış, 1997-ci ildən təqaüdə çıxmışdır.

Cahangir Nəsirovun iştirakı ilə çoxlu sayda cinayət işinin üstü açılmış, ədalətli qərarların verilməsini təmin etmişdir. Məhz buna görə də xidmət etdiyi hər bir yerdə, istər kollektivin, istərsə də yerli əhalinin rəğbətini qazanmağını bacarmışdır. Onun üçün Azərbaycan hər bir bölgəsi doğma idi. Heç zaman Azərbaycanı bölgələrə ayırmaz, əlindən gəldiyi qədər hər kəsə yaxşılıq etməyə çalışardı. O, uzun müddət prokurorluq orqanlarında öz sözünü deyən və tanınan hüquqşünas olmuşdur.

Azərbaycan ədəbiyyatı zənginliyi ilə seçilir. Minilliklərdən axıb gələn mədəniyyət nümunələri Cahangir Nəsirovun yaradıcılığında xüsusi önəm daşıyır. O, bütün çıxışlarında, məqalələrində müdrik atalar sözlərindən, xalqımızın böyük şəxsiyyətlərinin nitqlərindən statlar gətirərdi. Qeyd edək ki, Cahangir Nəsirov Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü idi. Mütaliə etməyi sevərdi, hüquqi və bədii ədəbiyyatı həyatının son gününə qədər oxumadan keçməzdi.

Prokurorluq orqanlarında qüsursuz iş fəaliyyəti nəzərə alınaraq Cahangir Nəsirovun bütün rütbələri növbədənkənar verilmişdir.

Ona 6 dekabr 1967-ci il tarixdə SSRİ Baş Prokurorunu əvəz edən birinci dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri M.Malyarovun əmri ilə birinci dərəcəli hüquqşünas, SSRİ Baş Prokuroru R.Rudenkonun 9 aprel 1969-cu il tarixli əmri ilə kiçik ədliyyə müşaviri, SSRİ Baş Prokuroru, həqiqi dövlət ədliyyə müşaviri R.A.Rudenkonun 18 yanvar 1971-ci il tarixli əmri ilə ədliyyə müşaviri, SSRİ Baş Prokurorunu əvəz edən I dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri M.Malyarovun 18 mart 1974-cü il tarixli əmri ilə baş ədliyyə müşaviri rütbələri verilmişdir.

1982-ci ildə SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fərmanı ilə Əmək Veteranı medalı ilə təltif olunmuş, 1983-cü ildə SSRİ Baş Prokurorunun əmri ilə prokurorluq orqanlarının fəxri işçisi döş nişanı ilə təltif edilmişdir.

Cahangir Nəsirov hansı rayonda işləmişsə orada rayon Sovetinin deputatı seçilmiş, Yevlax rayonunda isə ictimaiyyət arasında fəal işləri nəzərə alınaraq partiya komitəsinin büro üzvü seçilmişdir.

O, işlədiyi bütün sahələrdə, o cümlədən prokuror işlədiyi rayonlarda həmişə ədalətli olmağa çalışmış və ona görə də

böyük hörmət sahibi olmuşdur. Cahangir Nəsirov dövlətə, dövlətçiliyə xidmət etməyi hər şeydən üstün tutmuşdur. Mütəmadi olaraq Respublikanın KİV-lərdə ölkə siyasətini dəstəkləyən, gənc nəsli vətənpərvərliyə, elmə, təhsilə səsləyən məqalələrlə çıxış etmişdir. Respublika veteranlar Təşkilatında işlədiyi müddətdə veteranlara göstərilən diqqət və qayğını özündə əks etdirən məqalələrin sayı çoxluq təşkil edirdi. Gənc nəslə veteranların həyat fəaliyyətini özərinə örnək hesab etmələrini, dini radikalizm və bu kimi mənfur əməllərdən çəkinməyə səsləyirdi. C.Nəsirov Azərbaycan xalqının tolerantlıq, multukultural dəyərlərinin iştirak etdiyi hər bir tədbirdə, görüşdə layiqincə təbliğ edirdi. Prokurorluq orqanlarından təqaüdə çıxandan sonra Azərbaycan Vəkillər Kollegiyasının üzvü kimi vətəndaşların hüquqlarının qorunmasına xidmət etmişdir.

Mən Cahangiri ilk dəfə 1968-ci ilin avqustunda hüquq fakultəsini qurtarıb Yevlax rayon prokurorluğunda stajor müstəntiq işləyən vaxtdan tanımışam. Bizim tanışlığımızın dostluğa çevrilməsi tarixi 50 ildir. Mənim bu yaşımda dost itirən vaxtım deyildi. Ancaq zalım ölüm bunu mənə rəva bildi. Mən bu 50 il ərzində Cahangirdən yalnız yaxşılıq görmüşəm. Cahangir həm də yaxşı ata, gözəl ailə başçısıdır, onun həyat yoldaşı Cəbrayılova Zeynəb Həbib qızı ixtisasca həkim olmuş və uzun müddət öz sənəti üzrə həkim işləmişdir.

Onların birgə nihagından 2 oğlan, 3 qız övladı olmuşdur. Qızlarından Cəmilə, Fəridə, Zərifə və oğlu Tahir ixtisasca həkimdirlər. Oğlu Tahir və qızları Fəridə, Zərifə həm də alimlik dərəcəsi almışlar. Tahir Respublika hərbi qospitalında şöbə müdiri işləyir, Zərifə Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetində dərs deyir. Cəmilə və Fəridə öz ixtisasları üzrə həkim işləyirlər. Oğlu Azad da ali təhsilli olmaqla hazırda vergi sistemində işləyir. Övladları hamısı ailəlidir.

Heç birimiz Cahangirin dünyasını dəyişməsinə inana bilmirik. O, cismani olaraq yanımızda olmasa da, ruhu bizimlədir və daima mənim və işlədiyi kollektivin qəlbində əbədi olaraq yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin.

Salman Babayev
Respublika Veteranlar Təşkilatının əməkdaşı

AZƏRBAYCAN VETERANI

Любим, скорбим, помним!

Ты был всем словно солнца свет
И воплощеньем доброты,
Любимый, славный, лучший дед
От нас ушёл куда же ты?
Ты научил нас мир любить,
Оставил в память дивный сад,
Тебе бы жить ещё и жить,
Зачем покинул этот мир?...
Пусть будет там, где ты сейчас,
И безмятежно, и спокойно,
Всему, чему учил ты нас,
Применим в жизни мы достойно...

Тяжёлая утрата...Александр Гритченко (вернее наш любимый Сан Саныч) скончался...

Дедушка (я после смерти родной дедушки, считала Сан Саныча своим родным дедушкой), мне так жаль...так жаль... Наш последний диалог состоялся на прошлой неделе, я обещала что приду к вам но из за дел не получилось...Мне так жаль...Хотела твой любимый тортик купить и говорить про жизнь, поделиться моими успехами.

Вы были моим наставником и не только моим, относились ко всем молодым как заботливый наставник, всегда поддерживали, делились советами. Я горжусь Вами, я плачу и скучаю...

Каким в его помню? И не только я... Он не знал покоя, все время в делах, все время пишет, творит, работает. Александр Гритченко никогда не любил получать подарки, рассказывать о себе, прославлять свои подвиги, редко носил награды, почетные знаки... Он был очень скромным человеком... Очень...

Да Александр Гритченко прожил достойную жизнь, посвятил себя журналистике, прилагал все свои знания и опыт в воспитанию молодежи. Патриот...Любил Азербайджан и был верен всю свою жизнь...Из своих 96 лет, 66 лет он жил в Азербайджане и любил эту страну всей душой. Помню его слова: «Я действительно очень люблю Азербайджан, здесь я чувствую себя своим, я чувствую себя дома. Жаль, что в мое время не было необходимости в азербайджанском языке, сейчас мне очень обидно, что я его не знаю в совершенстве. Но к нам в любом случае относятся с большим теплом. А уж ветеранов здесь очень уважают. Мне есть, с чем сравнивать, я выезжал в Москву, и когда рассказывал тамошним ветеранам о том, что делает для нас Президент Ильхам Алиев, многие даже сетовали: «Эх! Нам бы такого президента!»... На свою новую Родину (он считал Азербайджан-Родиной) он вот так попал - После Камчатки он получил перевод в Баку, в Каспийскую военную флотилию. Это было 10 июня 1953 года. Он с блестком в глазах рассказывал: «На Камчатке я дослужился до начальника отдела рядовой подготовки, и сюда перевелся на такую же позицию. Мне тогда шел 31 год, и однажды меня командующий военсовета пригласил на должность заместителя ответственного редактора газеты «Каспиец». И я начал работать. Несмотря на то, что эта должность не предполагала творческой деятельности, я продолжал писать. Любил выходить в море, на учения, как делал это и на Камчатке – выходил на всех судах и даже на подлодках»...

Немного о нашем герое... Александр Гритченко родился 3 января 1922 года в Екатеринославе. Был призван в ряды Военно-морского флота в октябре 1940 года, сразу после окончания школы в Днепропетровске. Совсем юным он попал на войну с первого дня ее начала и прошел до самого конца. Сражался на боевых кораблях и в частях морской пехоты .В завершающий период войны освобождал Болгарию, Румынию, Венгрию, Югославию, Чехословакию, Австрию. В этом году 9 мая ветераны ВОВ соберались на торжественное мероприятие, посвященном Великой Отечественной войне. Помню выступление Сан Саныча: «1 мая 1945 года над Рейхстагом взвилось знамя Победы. Наши солдаты ликовали. Я смотрел на их восторженные лица и радовался вместе с ними. Победа – это величайшее счастье для солдата, осознание того, что ты победил врага,

отстоял свободу Родины, вернул ей мир, выполнил свой долг. Долг тяжелый, но прекрасный, выше которого нет ничего не земле. Для меня самое священное – это память о Великой Отечественной войне. Для многих – это уже история, а для меня и

тех, кто прошел через войну, это – огромная часть нашей жизни. Это – тысячи жизней, отданных за Родину, и забывать об этом нельзя ни в коем случае!

Родная земля моя, слушай меня,
Считай меня воином с этого дня,
Солдатом, который со смертью знаком,
Сегодня перо мое стало штыком.
То знамя, которым я в мире храним,
Я сделаю стягом своим боевым,
Страну, что лелеяла юность мою,
Я Поклонимся великим тем годам
Тем славным командирам и бойцам
И маршалам страны и рядовым
Поклонимся и мертвым, и живым
Всем тем, которых забывать нельзя
Поклонимся, поклонимся друзья
Всем миром всем народом всей землей
Поклонимся за тот великий бой
Всем миром всем народом всей землей
Поклонимся за тот великий бой!сам защищать присягаю в бою».

Все стихи он знал наизусть, мы любили его слушать...

А.Гритченко – кавалер ордена Отечественной войны 2-й степени, ордена Красного Знамени, двух орденов Красной Звезды, медали «За боевые заслуги», серебряной медали «Святого апостола Варфоломея», ордена «Vətən Övladı», ордена «Слава», медали «65 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.», являлся заслуженным работником культуры, заслуженным пропагандистом Азербайджана, членом Международной ассоциации писателей-баталистов и маринистов, удостоен премии «Золотое перо» и т.д.

Кроме того, Гритченко - автор более 60 книг, 100 брошюр, сотен очерков и статей о военном патриотизме. Его книги «Азербайджан — фронту», «Адмиралы Каспия», «Победа и память», «Полководцы, военачальники Великой Победы», «Дружба народов и победа», «Герои Азербайджана» и другие, получили широкое признание читателей, а благодаря его записям многим погибшим на Великой Отечественной войне давали звание Героя посмертно.

Смотрела на него и поражалась его огромной энергии, жажде познания, жизнелюбию. Вы всегда будете жить в нашей памяти...Мы все с нетерпением ждали январь, чтоб отметит Ваше 96-летие, поздравить вас...

Сан Саныч очень любил свою супругу: «Если бы не моя супруга, Роза ханум, не знаю, смог бы я пережить смерть сына, и смог бы вообще до сих пор жить. Она – моя главная опора, мой друг, мой любимый человек. Она помогает мне писать мои книги, ведь у меня со зрением в последнее время проблемы. Я диктую ей текст, а она записывает. К тому же, у нее очень красивый почерк.Мы не представляем свою жизнь друг без друга. И я очень, очень благодарен ей за все: за то, что она рядом, за то, что любит и поддерживает меня во всем. Это очень важно...» Роза ханум, примите мои соболезнования... Держитесь, вы счастливый человек что прожили жизнь с таким удивительным человеком...

Александр Гринченко... Я больше не получу письмо от этого отправителя (он на праздики отправлял нам письма, поздравительные открытки), не услышу больше ваш голос, не увижу вас...Так что жизнь коротка, любите и цените жизнь и своих родных и близких... Прямо сейчас скажите что любите...скучаете...не откладывайте ничего...

Ты был родной мне человек,
И прожил бы наверно век.
Но жизнь распорядилась так,
Что ты уже покинул нас.
Ведь жизнь жестокая такая,
И никогда в ней нету края.
Но нет он все же есть,
А край ужасный этот смерть.
Его любили все родные,
Да что там!, И посторонние,чужие!
Ты был человек златой души.
Ты делал добрые дела,
Работал непокладая рук,
И как хочу я все назад вернуть,
Быть может время повернуть?
Но нет никак такое невозможно,
Лишь только в сердце любить можно.:
Ведь навсегда остался ты,
В моей трепещущей груди.
Любить тебя мы будем вечно,
Деда, любили тебя сильно,
Я верю, что раскрыл ты крылья,
И улетел на небеса,
От туда будешь теперь видеть ты меня.
Любим, скорбим, помним!

Саида Абдуллаева,
ведущий консультант Министерства Культуры
Азербайджанской Республики

AZƏRBAYCAN VETERANI

20-21 (115-116) 30 noyabr 2018-ci il

Мехти Гусейнзаде: «Я здесь, чтобы сделать вас счастливыми»...

2 ноября – день памяти легендарного антифашиста, блестящего разведчика, Героя Советского Союза Мехти Гусейнзаде(Михайло), который трагически погиб на Словенской земле в 1944 году...

Горестное сообщение о начале Великой Отечественной войны пришло по радио, по телеграфу, по военной телефонной связи... Азербайджанцы, как и другие народы Союза ССР, услышав страшную весть, не смогли остаться в стороне от этой беды. Их свободолюбивый дух не мог позволить, чтобы по их земле топал вражеский сапог, чтобы была слышна чужая речь с окриками, грубыми приказами, оскорблениями...

Еще не была запущена мощная идеологическая машина, нацеливающая советских людей подняться на защиту Отечества, на борьбу за честь, свободу и независимость Родины, на смертельную войну с немецко-фашистскими захватчиками, на битву с врагом во имя отстаивания священных завоеваний советского народа. И, тем не менее, у ворот военкоматов с первых же дней войны выстраивались огромные очереди людей - здесь были и граждане призывного возраста, и женщины, и старики, и даже подростки...

Азербайджанские бойцы не дрогнули перед возникшей бедой, не сникли, оставляя в родных очагах матерей, жен, сестер, детей. Они были настроены мужественно, были полны решимости не на жизнь, а на смерть защищать свои земли, дома, семьи – свою Родину.

Летом 1941 года Мехти Гусейнзаде, студент филологического факультета Азгоспединститута, успешно сдав экзаменационную сессию, отдыхал на даче своей младшей сестры Хуррийет – в пригороде Баку, Шувелянах. Услышав по радио о начале войны, Мехти, по воспоминаниям родных, тотчас же собрал свои вещи и сообщил, что едет в Баку, в их городскую квартиру (возле нынешней станции м.Низами). Он переживал, что вдруг на адрес городской квартиры из военкомата придет извещение, а он об этом не сразу узнает, что его станут искать...

Так, полтора месяца своих летних каникул Мехти, круглый сирота, оставленный брат двух сестер - врачей Бикя ханум и Хуррийет ханум, провел вдали от виноградников Шувелян и целебного песка побережья Каспия, от патриархального уклада своей семьи.

Мехти был настроен воинственно и дождался-таки своего часа: в августе 1941г. он был мобилизован Дзержинским райвоенкоматом г.Баку в ряды Красной Армии, и направлен в военное училище г.Тбилиси. Отсюда, так внезапно разлученный с любимыми сестрами, Мехти посылает в Баку одно за другим письма, а в датированном 5 мая 1942г. стихотворении в адрес сестер, последние строки предвещают его мрачные предчувствия: «Горхурам, джаван олям»(«Боюсь, что молодым умру»)...

Мехти Гусейнзаде родился 22 декабря 1918г., а война началась 22 июня. Это число 22 – что это, случайность, совпадение, или знак Судьбы? Но как бы то ни было, сегодня мы имеем все неопровержимые факты, чтобы гордиться им, чтобы восхищаться им, чтобы почитать его.

Перед отправкой на фронт на Моздокском направлении, где 23-летний старший лейтенант М. Гусейнзаде должен был командовать взводом 1041 СП 223-й дивизии, он успел написать старшей сестре Бикя ханум такие строки: «Интересно, смогу ли я, Мехти, из этого автомата убить человека, ведь я никогда не мог принять смерть ни одного живого существа, получил такое уж воспитание...».

К началу 1942 г. взвод М.Гусейнзаде был переброшен на Сталинградский участок фронта. Оказавшись на передовой, где шло ожесточенное сражение с 6-й армией - Паулюса, юноша решает, во что бы то ни стало, пусть даже ценой своей жизни, бороться до конца – до Победы. Он уже тогда понял свое высокое предназначение. И даже предчувствие ранней смерти не испугало его. Он уже готовил себя к предстоящим подвигам, не собираясь мириться с оккупантами.

В декабре 1942 г., получив тяжелое ранение под г.Калач, Мехти был захвачен немцами в плен. Лазарет, затем лагерь для военнопленных в г. Миргород Полтавской области. Именно здесь Мехти познакомился с другим военнопленным, азербайджанцем Джавадом Акимовым (Хакимли), который станет его преданным другом и сыграет впоследствии огромную роль в его судьбе и увековечении его памяти.

Обучение немецкому языку и более сложным предметам в контрразведывательной школе г.Штранс способствовали в последующем для весьма успешной деятельности М.Гусейнзаде в качестве руководителя диверсионно-разведывательной группы штаба 9-го югославско-итальянского корпуса при НОАЮ, после того как он бежал 6 февраля 1944 г. из немецкой неволи вблизи итальянского города Удине. Ведь именно по инициативе Мехти при 9-м корпусе была создана диверсионная группа.

При нашей встрече с командиром Михайло Джавадом Хакимли он рассказал, что его друга всегда мучила мысль, что он недостаточно помогает своей Родине в борьбе с фашизмом. Это и заставило его заняться диверсиями в тылу врага. И тут он показал себя высокоталантливым разведчиком, прекрасным организатором, неуловимым мстителем.

Вскоре по всему Адриатическому побережью загремело имя Михайло, под которым Мехти действовал. От дома к дому, от деревни к деревне передавалась молва о подрывных акциях, совершенных группой партизан под руководством Михайло.

На счету диверсанта Михайло – взрывы кинотеатра в Вилле Опчина, здания немецкого военного клуба «Солдатенхейм», гостиницы для немецких солдат и офицеров «Дейче убернахтунгхайм», типографии фашистской газеты «Иль-Пикколло», двух бензоскладов, двух самолетов и т.д.

Мехти был от природы щедро одарен разными талантами. Именно благодаря этому, ему удавалось искусно выдавать себя то за немецкого офицера, то за итальянского крестьянина, то за французского художника, не вызывая ни у кого подозрений.

После взрывов кинотеатра для оккупантов в предместье Триеста, казино и гаража, Триест, по словам Дж.Хакимли, «стал походить на разворошенный муравейник»...В результате всех этих взрывов было убито или ранено свыше 1000 гитлеровцев. Одно имя «Михайло» повергало в ужас врага, вызывало панику по всей Приморской Словении. И тогда немцы назначили за поимку Михайло не 300 тысяч, а уже 400 тысяч немецких марок.

Гитлеровские оккупационные власти усиленно охотились за Михайло, предполагая (по словам оставшихся в живых ветеранов-словенцев –авт.), что за этим именем скрывается не один человек, а целая антифашистская организация...Были созданы специально созданные для поимки Михайло отряды.

Фашистское командование вынужденно было издать приказ, запрещающий офицерам собираться группами более 10 человек.

Из всех операций Мехти Гусейнзаде возвращался, довольный успехом. И только после последней операции в селе Крас он не смог уйти: по словам Дж.Хакимли его боевой друг попал в засаду, отстреливался до последнего патрона... Раненный в ногу, потеряв много крови, Михайло не удалось далеко бежать...

Жители деревни Витовлье, где 2 ноября 1944г. героически погиб Михайло, наспех похоронили героя на сельском кладбище. Но, узнав о гибели соратника, руководство 9-го корпуса послала в Витовлье роту партизан, которая доставила труп Михайло на контролируемую партизанами территорию, и наш дорогой соотечественник торжественно, со всеми воинскими почестями, был перезахоронен в селе Чепован.

Сейчас ходят очень разноречивые версии о гибели Мехти Гусейнзаде, в основном, со словенской стороны. И, тем не менее, думается, стоит придерживаться той, которая была представлена в свое время Посольству СССР Югославскими компетентными органами. Думается, их версия более близка по времени к совершенным действиям и более правдоподобна.

В Интернете на Форуме один из его участников написал: «Дискутировать на тему Михайло невозможно. Он – однозначно герой!» Именно такие кумиры необходимы молодежи во все времена.

Взгляните, в одном человеке уживались три образа – бывшего советского военнопленного, непревзойденного разведчика и диверсанта, и обычного бакинского парня... Обычный, ли? Его подвиги, блестящие подрывные акции парня из далекого Баку, сумевшего в самом сердце Европы беспощадно громить фашистов, и сегодня восхищают своей дерзостью!

Мирные жители тех мест, где сражался за их свободу и независимость Михайло, поддерживали партизан, боготворили своего защитника, и никто и не мыслил выдавать его врагу, несмотря на щедрые посулы гитлеровцев...

Племянник М.Гусейнзаде, врач Мехти Азизбеков (сын Хуррийет ханум), будучи в Словении в октябре 2007 г. на открытии бюста Михайло, услышал от словенских ветеранов такие слова: «Он не только ваш герой, ваш сын, он и наш сын, наш герой. Все его любили. Он говорил: «Я здесь, чтобы сделать вас счастливыми!»

Величественный памятник Герою Советского Союза Мехти Гусейнзаде, изображающий антифашиста в динамике, в героическом порыве, возвышается в одном из центральных парков Баку. Он воздвигнут по распоряжению общенационального лидера Гейдара Алиева в 1973 г.

Память героя увековечена и в новом тысячелетии: 25 октября 2007 г. при участии Президента Азербайджана Ильхама Алиева в Словении был открыт бронзовый бюст отважного разведчика, любимого сына двух народов - Мехти Гусейнзаде. В том же году 7 ноября в селении Новханы вблизи Баку (откуда родом был отец партизана – Ганифа Гусейнзаде) был открыт памятник Михайло во весь рост.

10 июня 2011г. вблизи словенского г.Нова-Горица был открыт Мемориальный музей Героя Советского Союза Мехти Гусейнзаде. На презентации музея участвовали Президент Азербайджана Ильхам Алиев и Президент Словении Данило Тюрк.

21 декабря 2013г. по случаю 95-летия со дня рождения М.Гусейнзаде на кладбище села Чепован, где в братской могиле захоронен Михайло, был воздвигнут новый мемориальный комплекс (надгробие из красного гранита), который финансировался со стороны ГНКАР и Министерства культуры и туризма Азербайджана. И первым в списке погибших значится Мехти Гусейнзаде (Михайло).

17 ноября 2017г. в словенском г.Марибор воздвигнут новый памятник Мехти Гусейнзаде во весь рост. К подножию памятника герою в Баку в свое время клали цветы и Президент Азербайджана Ильхам Алиев, и Президент Республики Словении Данило Тюрк, и ветераны войны, специально приехавшие из Словении на празднование Дня Победы, другие гости из Европы. В каждый свой приезд в Баку сюда приходит и бывший консул Словении в Азербайджане Борут Мегушар, чья частичная заслуга в открытии бюста Михайло в Шемпасе, неоспорима. Он приносит к памятнику корзину с цветами, обрамленную лентой, символизирующей государственный флаг своей страны, отдавая дань уважения памяти человека, погибшему во имя освобождения его Родины.

Остается только пожелать, чтобы Ясамальская исполнительная власть г.Баку, на территории которой воздвигнут памятник Михайло, наконец-то исправила дату гибели героя на гранитном постаменте: вместо подлинной даты гибели героя – 2 ноября 1944г., почему-то указана другая дата – 16 ноября 1944г... На это несоответствие обратил внимание и Борут Мегушар, прислав фото памятного камня, которое установили жители Витовлье на месте гибели Мехти Гусейнзаде...

Ругия АЛИЕВА

AZƏRBAYCAN VETERANI

İkinci Dünya müharibəsi dövrünə aid maraqlı fakt

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının axtarışları nəticəsində aşkara çıxan unikal tarixi faktlar Azərbaycanı bir daha tolerantlıq, humanizm və multikulturalizmin mövcud olduğu bir ölkə kimi təsdiqləyib.

Həmin nadir materialların araşdırılması və təhlili zamanı 1940-cı illərin əvvəllərinə aid kinoxronikada İspaniyadan Azərbaycana kimsəsiz uşaqların gətirildiyi müəyyənləşdirilib. İkinci Dünya müharibəsinin ağır illərində Hitler Almaniyasının işğalına məruz qalan İspaniyadan olan uşaqlara Azərbaycan torpağında sığınacaq verilib.

Xalq şairi Rəsul Rzanın sözləri ilə başlanan tarixi kinoxronikanın məlumatına görə, 500 mindən çox ispan öz Vətənini tərk etmək məcburiyyətində qalıb. Nadir kadrlarda "Feliks Dzerjinski" adına buxarlı gəmidə Azərbaycana gətirilən minlərlə ispaniyalı uşağın görüntüləri əks olunub.

Azərbaycan xalqı müharibə illərində ağır günlər keçirməsinə baxmayaraq qlobal səviyyədə multikulturalizm, tolerantlıq, sülh, əməkdaşlıq və qarşılıqlı anlaşma dəyərlərinin aşılanması prosesinə əvəzsiz töhfələr verib.

İkinci Dünya Müharibəsində batırılan ilk gəmi

Gəmi Atlantik okeanında İrlandiya sahillərinə yaxın ərazidə, 200 metr dərinlikdə tapılıb.

Sözügedən gəmi İngiltərənin Almaniyaya qarşı müharibə elan etməsindən cəmi bir neçə saat sonra batırılıb. "Ateniya" alman ordusuna məxsus sualtı gəmilər tərəfindən vurulub. Hadisə nəticəsində 100-dən çox ingilis əsgəri ölüb.

Gəmi Atlantik okeanında İrlandiya sahillərinə yaxın ərazidə, 200 metr dərinlikdə tapılıb.

Diqqət çəkən bir məqam, həmin gəmidə amerikalı hərbçilərin də olmasıdır. Həmin hadisədən sonra Almaniya tərəfi, ABŞ-ın müharibəyə qatılmaması üçün gəmini özlərinin vurmadığını bildirmişdi. Ancaq əsl gerçək müharibədən sonra nasistlərin mühakimə edildiyi məhkəmədə üzə çıxmış və alman hərbçilər məsuliyyəti üzərilərinə götürmüşdülər.

Birinci Dünya müharibəsinin başa çatmasından 100 il ötür

Bəşər tarixində ən qanlı müharibələrdən olan Birinci Dünya müharibəsinin başa çatmasının 100 ili tamam olur. 1918-ci il noyabrın 11-də saat 11-də Fransanın Kompeyn meşəsindəki zirehli qatarda Almaniya imperiyası ilə Antanta dövlətləri arasında atəşkəs müqaviləsinin imzalanması ilə Birinci Dünya müharibəsi rəsmən başa çatdı.

Almaniya, Avstriya-Macarıstan, Osmanlı imperiyaları, Bolqarıstandan (1915-ci ildən) və digər dövlətlərdən ibarət ittifaq dövlətləri ilə Böyük Britaniya, Fransa, Rusiya, Serbiya və onların müttəfiqlərindən ibarət Antanta dövlətləri arasında baş verən ilk dünya müharibəsində ümumilikdə 70 milyon insan səfərbər olunub. Dünyada 40-dan çox dövlətin qoşulduğu bu müharibədə təxminən 10 milyon insan həlak olub, 50 milyondan çox insan yaralanıb və itkin düşüb.

Birinci Dünya müharibəsi Antanta dövlətlərinin qələbəsi ilə başa çatıb. Müharibə nəticəsində dünyanın siyasi xəritəsi xeyli dəyişdirildi, yeni dövlətlər yarandı. Bu dövlətlərdən biri də 1918-1920-ci illərdə yaşamış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti idi.

İlk dünya savaşı böyük dövlətlər arasındakı ixtilafları həll etmədi. Nəticədə ondan daha böyük və qanlı olan İkinci Dünya müharibəsi (1939-1945) baş verdi.

Müharibə edən dövlətlərdən birinin – Rusiya imperiyasının tərkibində olan Azərbaycan da özündən asılı olmadan müharibəyə cəlb edilmişdi. Əlverişli coğrafi mövqedə yerləşən, zəngin təbii sərvətləri ilə tanınan Azərbaycan böyük dövlətlərin maraq dairəsində idi. Burada alman, rus, ingilis rəqabəti özünü daha qabarıq şəkildə göstərirdi. Müharibədə Almaniyanın tərəfində iştirak edən Türkiyənin də müsəlman Qafqazına, xüsusən Azərbaycana böyük marağı var idi.

Rusiyada yaşayan müsəlmanların, o cümlədən azərbaycanlıların rəsmən orduya çağırılmamalarına baxmayaraq, yüksək təbəqəyə məxsus şəxslərdən könüllü olaraq ordu sıralarına 200-dən çox azərbaycanlı qoşulmuşdu. Bunlardan 200 azərbaycanlı zabit Birinci Dünya müharibəsi cəbhələrində vuruşan rus ordusunda xidmət etmişdi. Artilleriya generalları Səməd bəy Mehmandarov, Əliağa Şıxlinski, general Hüseyn xan Naxçıvanski, general İbrahim ağa Vəkilov, oğlu polkovnik Qalib Vəkilov, ilk azərbaycanlı təyyarəçi Fərrux ağa Qayıbov və başqaları bu qəbildən idilər.

General-leytenant rütbəsinə qədər yüksəlmiş Əliağa Şıxlinski müharibə illərində bir sıra məsul ali komandanlıq vəzifələrini yerinə yetirmiş, Qərb cəbhəsi artilleriya qoşunlarının rəisi, sonra isə 10-cu ordunun komandanı olmuşdu.

General-leytenant Səməd bəy Mehmandarov Birinci Dünya müharibəsi dövründə 21-ci diviziyaya komandanlıq etmişdi. O, Lodz əməliyyatı zamanı göstərdiyi sərkərdəlik məharəti və şəxsi igidliyinə görə artilleriya generalı rütbəsinə layiq görülmüşdü. General 1915-ci ildə 2-ci Qafqaz ordu korpusunun komandanı təyin edilmişdi.

General-leytenant Hüseyn xan Naxçıvanski Qərb cəbhəsində süvari diviziyaya komandanlıq etmişdi. General İbrahim ağa Vəkilov ordu qərargahında qulluq etmişdi. Onun oğlu polkovnik Qalib Vəkilov Qərb cəbhəsində mühəndis polkunda göstərdiyi igidliyə görə "Müqəddəs Georgi" ordeni ilə təltif olunmuşdu. Nijeqorod alayında rotmistr olan Teymur Novruzov qeyri-adi igidliyinə görə Müqəddəs Georgi ordeninin dörd dərəcəsi ilə təltif edilmişdi. Kapitan Tərlan Əliyarbəyov da döyüşlərdə göstərdiyi rəşadətə görə, o zaman çox adama nəsib olmayan "Müqəddəs Georgi" ordeninin dörd dərəcəsinə layiq görülmüşdü.

İlk azərbaycanlı hərbi təyyarəçi Fərrux ağa Qayıbov müharibə dövründə "İlya Muromets - 16" təyyarəsi ilə dəfələrlə döyüşlərdə iştirak etmişdi. O, Neman çayı üzərindəki körpünü dağıtmaqda böyük şücaət göstərmişdi. F.Qayıbov 1916-cı ilin sentyabrında Vilnüs səmasında qarşılaşdığı dörd düşmən təyyarəsindən üçünü məhv etmiş və özü də qəhrəmancasına həlak olmuşdu. O, da ölümündən sonra "Müqəddəs Georgi" ordeni ilə təltif olunmuşdu.

Müharibə illərində Azərbaycanlı gənclərdən ibarət "Tatar süvari alayı" təşkil edilmişdi. Qorxmaz döyüşçülərdən ibarət olan bu alay "Vəhşi diviziya" adlandırılırdı.

Birinci Dünya müharibəsi Azərbaycanda sənayenin və kənd təsərrüfatının inkişafına, əhalinin sosial durumuna mənfi təsir göstərdiyindən əhali arasında sosial gərginlik artmış, bir neçə yerdə ciddi etirazlar baş vermişdi.

Allah rəhmət eləsin

Respublika Veteranlar Təşkilatının kollektivi Təşkilatın əməkdaşı Vüsalə Cəfərlinin anası **Gülarə Hüseynova Lətif qızının** vəfatından kədərləndiyini bildirir, yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Respublika Veteranlar Təşkilatının kollektivi Təşkilatın əməkdaşı İsmayıl İsmayılovun qardaşı **Zəlan İsmayılov Vahab oğlunun** vəfatından kədərləndiyini bildirir, yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Respublika Veteranlar Təşkilatının kollektivi Təşkilatın əməkdaşı Azər İsmayılovun qaynanası **İrina Sadıxova İsmayıl qızının** vəfatından kədərləndiyini bildirir, yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Əziz oxucular, "Azərbaycan Veteranı" qəzeti üçün abunə yazıla bilərsiniz!

Qəzetimizə abunə olmaq üçün:
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC-nin Səbail filalı
Hesab nömrəsi AZ33İBAZ38090019442437115209
6 aylıq abunə haqqı - 7.5 AZN, 1 illik abunə haqqı - 15 AZN
Qeyd: Əziz və hörmətli oxucular, "Azərbaycan Veteranı" qəzetinə abunə olmaq üçün "Azərmətbuatyayımı" ASC şöbələrinə, poçtlara, Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatına və Təşkilatın rayon şöbələrinə müraciət edə bilərsiniz.
Əlaqə telefonları: (012) 440- 21-08 (012) 497- 63-58 (111)

Baş redaktor
Ülvi İBRAHİMLİ

Məsul katib
Şəhla QARAYEVA

Qəzet Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyata alınıb.
Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Veteranlar Təşkilatının Rəyasət Heyəti

"Azərbaycan Veteranı" qəzeti.
VÖEN: 1701285981
verilmə tarixi - 23.11.2011

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Kaveroçkin küçəsi, 34
Əlaqə telefonu: 012 440-21-08
e-mail: az.veteran@mail.ru
Dövlət qeydiyyat nömrəsi - 3486
Dövlət qeydiyyat tarixi - 19.10.2011

Qəzet ayda iki dəfə "Azərbaycan Veteranı" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılır, səhifələnir və "Veteran Nəşriyyatı" mətbəəsində nəşr olunur.
Qiyməti 60 qəpik
Tiraj: 1290